

Poèmes de guerre : ne touche pas ce qui vit..., Je Rêve d'Explosions, l'Europe de l'est est une fosse aux morts...

Par Oksana Lutsyshyna

Traduits de l'ukrainien par Anatoly Orlovsky

боже боже не торкай живого. . .

боже боже не торкай живого
а торкай те що уже не рана
а цю залиш не чіпай дай мені її обійняти
дай обвитись довкола неї

цю залиш не чіпай дай її довести
додому живою у човні плоті
найупертішу квітку літа
найсолодшу серед його ягід

червень 2014

Мені Сняться Вибухи

підносить запальничку до куща живого вогню
невидимого
невидимою рукою

більше немає місця на землі де безпечно
більше немає самої землі
нічого немає
як починати слова зі слів "нічого немає"?

і от уже ціле тіло видюще
воно нарешті знайшло точку опори
для справжнього бачення
випадаєш зі світу як із решета
і розумієш – його немає це все ілюзія

але чого ж тоді він і далі болить
так сильно

червень 2015

ne touche pas ce qui vit

de grâce de grâce ne touche pas ce qui vit
touche ce qui n'est déjà plus une plaie
et laisse celle-ci ne la tâte pas que je puisse l'embrasser
m'enlacer tout autour

laisse celle-ci ne la tâte pas que je puisse la ramener
vivante à la maison dans un bateau de chair
la fleur la plus tenace de l'été
la plus douce de ses baies

juin 2014

Je Rêve d'Explosions

on porte un briquet à un buisson de feu vivant
invisible
d'une main invisible

sur terre il n'y a plus de lieu sûr
il n'y a même plus de terre
il n'y a rien
comment se remettre à dire après les mots « il n'y a rien »?

et voici déjà que tout le corps est voyant
il a enfin trouvé un point d'appui
pour une vision juste
tu tombes du monde comme d'un tamis
et tu comprends – il n'est pas là ce n'est qu'une illusion

mais pourquoi fait-il encore
si mal

juin 2015

східна європа – це яма зі смертю. . .

східна європа – це яма зі смертю і перестиглими сливами
я ховаюся від неї у тіло америки
але рано чи пізно я випаду із цього світла
у те, інше
і заговорю про смерть – бо це наш національний спорт
говорити про смерть
сумну і прекрасну
і сподіватися що світ нас почує і задихнеться від краси і смутку

мій коханець розсуває мої пальці своїми
його виховувала добра старенька франція
а потім америка
а ще він вивчав буддизм і еротику десь біля кордонів таїланду
з ним добре пити вино і розмовляти
але не про смерть і східну європу
тому що світ – лайно, і варто навчитися лише одного уміння – перестрибувати з одного острівця
на солоди на інший
і чхати на зачумлені континенти із їхніми трупними мухами

він цілує мене на ніч і щезає у свій сон
поки я лежу у своєму – повному літнього сонця і нетривкого солоду
міттель єуропа, шепоче мені на вухо збігнев герберт
міттель єуропа входить у лабіринт без поворотів
лабіринт щастя і мокрої цегли
входить і не виходить із нього
вона живе і оживає, мала мов загорошена трава надвечір'я
могутня мов онуки тих хто пережив війну
коли, коли я помру? – питає хтось моїм ще дитячим голосом
але я не чую відповіді тому що раптом стає темно
у цій розстрільній ямі, де міклош раднуті дописує свого останнього вірша

жовтень 2012

l'europe de l'est est une fosse aux morts ...

l'europe de l'est est une fosse aux morts et aux prunes pourries
je la fuis dans le corps de l'amérique
mais tôt ou tard je tomberai de cette lumière
pour choir dans cette autre
et commencerai à parler de la mort – car c'est notre sport national
parler de la mort
triste et belle
en espérant que le monde nous entendra et aura le souffle coupé par tant de beauté et de tristesse

mon amoureux écarte mes doigts avec les siens
il a été élevé en bonne vieille france
puis en amérique
il a aussi étudié le bouddhisme et l'érotique
quelque part près des frontières thaïlandaises
c'est bien de boire du vin avec lui et de bavarder
mais pas de la mort ni de l'europe de l'est
parce que le monde c'est de la merde, et il n'y a qu'un art qui vaille la peine d'être appris – sauter d'une
petite île de plaisir à l'autre
et se foutre des continents pestiférés avec leurs mouches à cadavre

il m'embrasse pour la nuit et disparaît dans son sommeil
tandis que je suis allongée dans le mien, rempli de soleil d'été et de douceur éphémère
mitteleuropa, me chuchote à l'oreille zbigniew herbert
mitteleuropa entre dans un labyrinthe sans tournants
un labyrinthe de joie et de briques encore humides
entre et n'en sort pas
vit et revit, menue comme l'herbe empoussiérée le soir
puissante comme les petits-fils de survivants de guerre
quand, quand mourrai-je? – demande quelqu'un avec ma voix encore enfantine
mais je n'entends pas la réponse car tout à coup il fait noir
dans cette fosse aux fusillés où miklos radnoti achève son tout dernier poème

octobre 2012

Notice biographique

Oksana Lutsyshyna est née à Oujhorod en 1974. Elle est écrivaine, traductrice et conférencière en études ukrainiennes à l'Université du Texas à Austin, où elle enseigne la langue ukrainienne et les littératures d'Europe de l'Est. Elle est titulaire d'un doctorat en littérature comparée de l'Université de Géorgie. Oksana traduit seule ou en collaboration avec Olena Jennings, Kevin Vaughn et Daniel Belgrad. Ses traductions de poèmes et d'essais de Wassyl Machno, Marianna Kiyanovska, Bohdana Matiyash et d'autres auteurs ukrainiens ont paru dans des revues telles que *Post Road*, *The Wolf*, *Ukrainian Literature : A Journal of Translation* et *St. Petersburg Review*. Son œuvre originale comprend deux romans, un recueil de nouvelles et trois recueils de poésie, tous publiés en Ukraine. Son roman le plus récent est depuis longtemps en lice pour le prix de la BBC ukrainienne.

© Tous droits sur les originaux en ukrainien réservés à l'autrice.